

CURTEA SUPREMĂ DE JUSTIȚIE
DECIZIE

22 septembrie 2020

mun. Chișinău

Colegiul penal lărgit al Curții Supreme de Justiție, în următoarea componență:

Președinte

Timofti Vladimir

Judecători

Cobzac Elena

Toma Nadejda

Țurcan Anatolie

Boico Victor

judecând, fără citarea părților, recursul în anulare, declarat de Adjunctul Procurorului General, Roșioru Mircea, prin care se solicită casarea sentinței Tribunalului militar al Armatei nr. 5 din 27 decembrie 1944, în cauza penală privindu-l pe

Covali Vasiliu Xxxxx, născut în anul xxxxx, originar și domiciliat, la data condamnării în satul Xxxxx r-nul Xxxxx reg. Xxxxx, Xxxxx.

Termenul de examinare a cauzei:

15 iulie 2020 - 22 septembrie 2020

în baza actelor din dosar, Colegiul penal lărgit

A C O N S T A T A T:

1. Prin sentința Tribunalului militar al Armatei nr. 5 din 27 decembrie 1944, **Covali Vasiliu Xxxxx**, a fost condamnat în baza art. 58-1 „a” Cod penal al RSFSR, la 20 ani închisoare, cu executarea pedepsei în lagăr de reeducare prin muncă, cu interdicția drepturilor prevăzute de art. 29 pct. a), b), v) Cod penal RSFSR, pe un termen de 5 ani, fără confiscarea averii.

2. Potrivit sentinței, s-a stabilit că Covali Vasiliu Xxxxx a fost condamnat pentru faptul că, a săvârșit trădare de patrie în următoarele circumstanțe: în anul 1942, benevol a intrat în serviciul armatei naziste, iar în anul 1943 a fost racolat în calitate de agent secret, în acest scop la data de 04 noiembrie 1944, a fost dislocat în spatele trupelor sovietice cu însărcinări diversante.

În cadrul ședinței de judecată inculpatul Covali Vasiliu Xxxxx, a declarat că, în timpul evacuării tehnicii din colhoz a fost încercuit de trupele naziste, astfel cu alți săteni a urcat în tractoare și combaine și au revenit în sat. În aprilie 1942, împreună cu alte persoane a fost urcat în tren și trimis în Germania, fiind dislocați într-un

lagăr pentru militari. Toși cei care se aflau în lagăr au acceptat să activeze pentru forțele naziste, după ce a fost instruit, a fost dislocat în spatele trupelor armatei roșii, având scop de diversiune, dar a fost reținut.

3. Adjunctul Procurorului General, Roșioru Mircea, a declarat recurs în anulare, invocând prevederile art. 453 alin. (1) Cod de procedură penală, prin care solicită casarea sentinței nominalizate, cu încetarea procesului penal și reabilitarea lui Covali Vasilii, pe motiv că la materialele dosarului nu se conțin probe suficiente pentru calificarea acțiunilor inculpatului în baza art. 58-1 „a” Cod penal al RSFSR – trădare de patrie, deoarece în cadrul anchetării cauzei penale, precum și examinării acesteia de către Tribunalul militar, nu a fost stabilit faptul trădării de patrie comise de către Covali V.

Instanța de judecată a încălcat în mod flagrant dreptul inculpatului la apărare, examinând cauza penală în lipsa apărătorului, a cărui participare în cazul dat era obligatorie.

Astfel, condamnarea lui Covali V., pentru trădare de patrie constituie un viciu fundamental comis în cadrul procedurii precedente, care a afectat hotărârea pronunțată, întrucât a fost încălcat dreptul inculpatului la un proces echitabil. În consecință, hotărârea judecătorească în cauză, urmează a fi casată, cu încetarea procesului penal în privința lui Covali V., în temeiul art. 391 alin. (1) pct. 6) Cod de procedură penală, deoarece există circumstanțe care exclud tragerea persoanei la răspundere penală.

Prin urmare, inculpatul Covali V., în conformitate cu art. 3 al Legii 1225-XII din 08 decembrie 1992 privind reabilitarea victimelor represiunilor politice, urmează a fi reabilitat.

4. Judecând argumentele recursului în anulare în raport cu actele cauzei, Colegiul penal lărgit concluzionează că, acesta urmează a fi admis, cu casarea hotărârii judecătorești atacate, încetarea procesului penal și reabilitarea condamnatului, din următoarele considerente.

În conformitate cu art. 452 alin. (1), coroborat cu art. 453 alin. (1) Cod de procedură penală, Procurorul General și adjuncții lui, pot declara la Curtea Supremă de Justiție recurs în anulare împotriva hotărârii judecătorești irevocabile după epuizarea căilor ordinare de atac. Hotărârile irevocabile pot fi atacate cu recurs în anulare în scopul reparării erorilor de drept comise la judecarea cauzei, în cazul în care un viciu fundamental în cadrul procedurii precedente a afectat hotărârea atacată.

De asemenea, Colegiul penal menționează că, la 30 decembrie 1992 a intrat în vigoare Legea nr. 1225-XII din 08 decembrie 1992 privind reabilitarea victimelor represiunilor politice.

Conform art. 3 lit. a) din Legea Republicii Moldova privind reabilitarea victimelor represiunilor politice din 08 decembrie 1992, sunt declarate nevinovate și urmează a fi reabilitate în fața societății și reintegrate în drepturi, indiferent de locul de trai în prezent, toate persoanele care, în perioada dintre 7 noiembrie 1917 și

23 iunie 1990, au fost supuse represiunilor politice pe teritoriul actualei Republici Moldova, precum și pe teritoriul altui stat, inclusiv cele care au fost condamnate pentru "tradare de patrie".

În temeiul celor constatate și prevederilor art. 435 alin. (1) pct. 2) lit. b) Cod de procedură penală, Colegiul penal constată prezența în speță a motivelor întemeiate pentru a interveni în hotărârea judecătorească irevocabilă de condamnare a lui Covali Vasilii, în baza art. 58-1 „a” Cod penal al RSFSR, a o casa și în temeiul prevederilor art. 391 alin. (1) pct. 6) Cod de procedură penală, a înceta procesul penal pe motiv că există circumstanțe care exclud tragerea persoanei la răspundere penală, prin urmare și reabilitarea condamnatului.

Ținând cont de cele menționate, Colegiul penal lărgit conchide că recursul în anulare declarat este întemeiat și urmează a fi admis.

5. În conformitate cu art. art. 435 alin. (1) pct. 2) lit. b), 453 alin. (1), 457 alin. (3) Cod de procedură penală, Colegiul penal

D E C I D E:

Se admite recursul în anulare declarat de Adjunctul Procurorului General, Roșioru Mircea, se casează sentința Tribunalului militar al Armatei nr. 5 din 27 decembrie 1944, în privința condamnării lui Covali Vasilii Xxxxx, în baza art. 58-1 „a” Cod penal al RSFSR, cu încetarea procesului penal pe motiv că există circumstanțe care exclud tragerea persoanei la răspundere penală și dispune reabilitarea acestuia în fața societății, și reintegrarea în drepturi în conformitate cu Legea Republicii Moldova din 08 decembrie 1992 privind reabilitarea victimelor represiunilor politice.

Decizia este irevocabilă.

Decizia pronunțată integral la data de 22 septembrie 2020.

Președinte

Timofti Vladimir

Judecător

Cobzac Elena

Judecător

Toma Nadejda

Judecător

Țurcan Anatolie

Judecător

Boico Victor